

ไต่หย่าในประเทศไทย

การอพยพเข้าสู่ประเทศไทยของชาวไต่หย่า

ชาวไต่หย่าอพยพเข้ามาในประเทศไทย โดยการเดินเท้าจากเมืองหย่า (Mosha) เมืองจู่ (Yuankiang) มาทางเมืองซือเหมา (Simao) สิบสองปันนา เมืองยอง และแม่สายหยุดพักรวมกันที่หมู่บ้านหนองกลม (บ้านสันธาตุ ในปัจจุบัน) ต.บ้านด้าย อ.แม่สาย จ.เชียงราย ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 2 เดือน แล้วไปตั้งหลักแหล่งตามหาภินที่ หมู่บ้านป่าสักขวาง ต.แม่คำ อ.แม่จัน (ขณะนั้นชื่อ อ.ควาย) จ.เชียงราย และหมู่บ้านน้ำป่อขาว ต.ห้วยไคร้ อ.แม่สาย จ.เชียงราย ซึ่งทั้งสองหมู่บ้านนี้อยู่ไม่ห่างไกลกันมากนัก สามารถเดินทางไปมาหาสู่กันได้สะดวก เมื่อเข้ามาครั้งแรกประกอบอาชีพรับจ้างทำนา เลี้ยงปลา บลุกต้นกก และทอเสื่ออก

การอพยพเข้ามามีครั้งที่สำคัญ 2 ครั้งคือในปี พ.ศ. 2470 Backteal ผบ.แก้ว ใจมา และเพื่อนร่วมทีมอีก 2-3 คนได้พากันเดินทางจากจังหวัดเชียงราย ไปประกาศพระกิตติคุณของพระเจ้าที่เมืองหย่า ชาวไต่หย่าจำนวนหนึ่งได้กลับใจเป็นคริสเตียน หลังจากนั้น 2 ปีชาวไต่หย่าที่เป็นคริสเตียนกลุ่มนี้ได้เดินทางมาประเทศไทยโดยการชักนำของ Backteal และผบ.แก้ว ใจมา การมาครั้งนี้มีชาวไต่หย่ามาด้วยกันทั้งหมด 10 ครอบครัวคือ

1. ครอบครัวนายใส นาคา (นามสกุลปัจจุบัน ฐิติจาเริญพร) เป็นหัวหน้ากลุ่มอพยพ
2. ครอบครัวนายหล้า น้ำโรม
3. ครอบครัวนายคาง กวงแกน

4. ครอบครัวนายยี จาง
5. ครอบครัวนายสาม ตัว
6. ครอบครัวนายสาม เปา
7. ครอบครัวนายยี ดิ่งหลง
8. ครอบครัวนายยี เปียงซิ
9. ครอบครัวนายใส่ เคน
10. ครอบครัวนายใส่ นางเย้ ต่อมาสามีตาย ชาวไตหลายคนอื่น ๆ จึงเรียกนางเย้ว่า ยามาย (แม่หม้าย) นอกจากนั้นมีครอบครัวนายแหล้ว กู้ เป็นชาวไตหลายได้เดินทางเข้ามาอยู่กับพวกไตหลายด้วย ผู้ที่อพยพเข้ามาในจังหวัดเชียงรายในกลุ่มนี้มีอายุประมาณ 14 - 35 ปี

เมื่อเข้ามาทำมาหากินในหมู่บ้านป่าสักขวางได้ไม่นาน ก็มีที่ดินเป็นของตนเอง นายใส่ นาคา (ฐิติจาเรีฎพร) ก็ได้เดินทางกลับไปเมืองหย่าอีกครั้งหนึ่งเพื่อพาชาวไตหลายอีกชุดหนึ่ง พร้อมญาติพี่น้องเดินทางเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นครั้งที่ 2 ในครั้งนี้มีชาวไตหลายที่เป็นชายหนุ่มซึ่งต้องการจะหลบหนีการถูกเกณฑ์เป็นทหารอพยพเข้ามาด้วย แม้ว่าจะมิได้เป็นคริสเตียน เพราะในเวลานั้นที่ประเทศจีนคนไตหลายจะถูกเกณฑ์เป็นทหาร ครอบครัวละ 2 คน แต่ต่อมาภายหลังก็ได้เปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์ หลังจากนั้นก็มี การอพยพเข้ามาอีกอย่างประปรายจนถึงจีนเปลี่ยนแปลงการปกครอง

พวกนี้เมื่อเข้ามาครั้งแรกต้องมีใบต่างด้าวทุกคน ต่อมา พ.ศ. 2480 มีการยกเลิกใบต่างด้าวให้แก่ชาวไตหลาย เนื่องจากมีการสำรวจชายไทยเพื่อเป็นทหารในการทำสงครามกับฝรั่งเศส เมื่อทำการสำรวจและสัมภาษณ์ชาวไตหลายแล้วเห็นว่า

ภาษาที่ชาวโตหย่าพูดกันนั้นคล้ายกับภาษาไทยมากจนสามารถเข้าใจได้ รัฐบาลจึงให้ถือว่าชาวโตหย่านั้น เป็นคนไทยสัญชาติไทย มิใช่คนจีนแล้วยกเลิกบางตัวตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา และชายโตหย่าทั้งหมดถูกส่งไปแนวหน้าพม่าในการส่งเสบียงอาหารและอาวุธให้แก่ทหารไทย ที่กำลังรบอยู่กับฝรั่งเศสที่เชียงตุง ย่องลึกเมืองโศก ซึ่งอยู่ติดกับเมืองสิงห์ (สมัยภาษณมัยปี 2533) อย่างไรก็ตามมีชาวโตหย่าที่อาศัยอยู่ที่หมู่บ้านน้ำบ่อขาว ต.ห้วยไคร้ อ.แม่สาย จ.เชียงราย เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้นที่ต่อมาภายหลังถูกถอนสัญชาติเพราะเจ้าหน้าที่รัฐบาลในเขตอ.แม่สาย เข้าใจว่าชาวโตหย่า มิใช่คนไทย แต่เข้าใจว่าเป็นจีนฮ่อบ้าง ไทยใหญ่บ้าง พม่าบ้าง โดยเจ้าหน้าที่เขตอำเภอแม่สายได้ใช้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 ใช้เป็นข้ออ้างในการถอนสัญชาติของชาวโตหย่าในหมู่บ้านน้ำบ่อขาว ส่วนชาวโตหย่าที่อยู่หมู่บ้านอื่นซึ่งไม่ได้อยู่ในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ยังคงได้รับสัญชาติไทยจนถึงปัจจุบันนี้ (พ.ศ. 2534) ชาวโตหย่าที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ปัจจุบันส่วนใหญ่มุ่งตั้งหลักแหล่งอยู่ที่จังหวัดเชียงราย หมู่บ้านที่ชาวโตหย่าอยู่มากที่สุด คือ หมู่บ้านน้ำบ่อขาว ต.ห้วยไคร้ อ.แม่สาย ประมาณ 210 คน รองลงมาคือ หมู่บ้านป่าสักขวาง ต.แม่คำ อ.แม่จันประมาณ 160 คน และหมู่บ้านหนองบึง อ.เมือง จ.เชียงรายประมาณ 40 คน นอกนั้นเมื่ออยู่ประปรายในหมู่บ้านน้ำลัด หมู่บ้านวังดิน และหมู่บ้านเด่นห้า อ.เมือง จ.เชียงรายประมาณหมู่บ้านละ 1 - 2 ครอบครัว นอกนั้นแยกย้ายกันไปเรียนหนังสือ และทำงานในจังหวัดเชียงใหม่ กรุงเทพฯ และจังหวัดอื่น ๆ ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก

การดำรงชีวิตปัจจุบันของชาวโตหย่าในจังหวัดเชียงราย

ชาวโตหย่าส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก การดำรงชีวิตส่วนใหญ่ ดำรงอย่างผิวเผินจะเหมือนกับคนไทยที่อยู่ในชนบทโดยทั่วไป คือ มีอาชีพทำไร่ทำนา หรือค้าขาย แต่จากการศึกษาอย่างละเอียดแล้ว อาชีพของคนโตหย่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ ชาวโตหย่ารุ่นบรรพบุรุษที่อพยพเข้ามาครั้งแรกและรุ่นลูกจะมีอาชีพทำนา ปลูกยาสูบ ปลูกต้นกก และทำเสื่อกก เลี้ยงปลา เนื่องจากว่าอาชีพเหล่านี้เกิดขึ้นกับชาวโตหย่าเมื่ออพยพเข้ามา กล่าวคือขณะที่เดินทางอพยพจากเมืองหยามาถึงหมู่บ้านขุนชนันนั้น นายจายได้พบต้นกก ในขณะที่ยังไม่ทราบว่า จะใช้ทำอะไรได้บ้าง แต่คิดว่าคงจะเป็นประโยชน์แน่ นายจายจึงขุดใส่กระบอกติดตัวมา 3 ต้น นายจายเดินทางเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านป่าสักขวาง พ.ศ. 2478 ได้เพราะชาต้นกกไว้เป็นเวลา 3 ปี จึงตัดมาตากและนำมาทอเป็นผืนเพื่อใช้เอง และนำไปขายบ้าง เสื่อกกจึงได้เป็นที่รู้จักกันทั่วประเทศและแพร่ขยายไปอย่างกว้างขวางคนทั่วไปนิยมซื้อไปใช้ การปลูกต้นกกและการทอเสื่อกก จึงกลายเป็นอาชีพหลักของชาวโตหย่าที่หมู่บ้านป่าสักขวาง และหมู่บ้านนี้พ่อชาว อ.แม่สาย จ. เชียงราย ปัจจุบันมีพ่อค้าจากจังหวัดต่าง ๆ เช่น เชียงใหม่ ลำปาง แพร่ น่าน ฯลฯ มาซื้อเสื่อกกจากทั้งสองหมู่บ้านนี้ไปขายต่ออีกทอดหนึ่ง จึงนับว่าชาวโตหย่าเป็นผู้นำเอาต้นกกเข้ามาปลูกในประเทศไทยเป็นกลุ่มแรก และทำให้คนไทยรู้จักเสื่อกก นอกจากอาชีพทอเสื่อกกแล้ว เลี้ยงปลาก็เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่คนโตหย่าทำกันมาก ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการอพยพเข้ามาอีกเช่นกัน เมื่อเข้ามาใหม่ ๆ นั้น ทรัพย์สินเงินทองมิได้มีติดตัวมามาก ที่นี้ติดตัวมาก็ถูกปล้นกลางทางบ้าง ดังนั้นการที่จะมาลงทุนค้าขายนั้น

จึงเป็นไปได้อย่างมาก ชาวโตหยาจึงไปรับจ้างปลุกยาสูบบ้าง รับจ้างทอผ้าบ้าง ในขณะที่เดียวกันก็ซูดสระเลียงปลาเพื่อไว้กินเป็นอาหาร เมื่อมีจำนวนมากก็นำไปขาย ดังนั้นพวกนี้จึงรับประทานปลาเป็นอาหารหลัก โดยนำมาทำเป็นปลาเค็ม ปัจจุบันชาวโตหยายังรับประทานปลาเป็นอาหารหลัก แต่ก็มีชาวโตหยาก็จำนวนไม่น้อยที่ไม่รับประทานปลาอีกเลย เพราะช่วงที่อพยพเข้ามาใหม่ ๆ รับประทานแต่ปลาอย่างเดียว ดังจะเห็นได้จากนายาสี นาคา ชาวโตหยาด้วยกันเรียกว่า นายาสีไม่กินปลา เพราะตอนเด็ก ๆ รับประทานปลามากจนอาเจียน ปัจจุบันบ้านของชาวโตหย่าส่วนใหญ่ยังมีบ่อเลี้ยงปลาไว้หลังบ้านหรือหน้าบ้าน

สำหรับรุ่นหลานของผู้อพยพนั้น เนื่องจากว่าคนรุ่นนี้ได้รับการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นหลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งโดยมากจะเป็นระดับอุดมศึกษาก็จะแยกย้ายกันไปประกอบอาชีพตามที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมา เนื่องจากในบริเวณชุมชนที่ชาวโตหย่าอาศัยอยู่นั้นไม่มีโรงเรียนในระดับมหาวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยคนรุ่นใหม่ จึงต้องเข้าไปเรียนในตัวเมืองเชียงราย หรือจังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นเมื่อสำเร็จการศึกษาพวกนี้จึงมักจะประกอบอาชีพในตัวเมืองเชียงราย หรือต่างจังหวัด อาชีพเหล่านี้ได้แก่ พยาบาล ครู ตำรวจ ทหาร และทำงานในคริสตจักร สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับประถม หรือมัธยม ก็มักจะสืบทอดอาชีพเพาะปลูกและทอเสื่อกกจากบิตามารดา

ศาสนา

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าชาวโตหย่าในจังหวัดเชียงราย 99 เปอร์เซ็นต์นับถือศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ สำหรับ 1 เปอร์เซ็นต์ที่เหลือนั้น แต่เดิมก็เป็น

คริสเตียนเช่นกัน แต่เนื่องจากโบมีครอบครัวอยู่ในหมู่บ้านอื่น ซึ่งหมู่บ้านนั้น ๆ มิได้เป็นคริสเตียน จึงต้องเลิกนับถือไปโดยปริยายซึ่งก็มีจำนวนไม่มากนัก ชาวไต้หวันนับถือศาสนาคริสต์ตั้งแต่อยู่ที่เมืองหย่า ก่อนอพยพมาประเทศไทยโดยหมอสอนศาสนาชาวอเมริกันและชาวไทย (ชาวไต้หวันเรียกหมอสอนศาสนาว่า "พ่อครู") เป็นผู้มิชอบบาทินการทำให้ชาวไต้หวัน ซึ่งแต่เดิมเคยนับถือผีบรรพบุรุษเปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ อย่างไรก็ตามชาวไต้หวันในจังหวัดเชียงรายไม่มีความเชื่อในเรื่องผีบรรพบุรุษและพิธีกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะคนเหล่านี้ได้พหุด้วยการทรงนำของพระเจ้าหนีจากความยากจน ถูกกดขี่ข่มเหง บีบบังคับจากเจ้าหน้าที่บ้านเมืองและเอาเปรียบจากเจ้าของที่นา มาอยู่ในที่อุดมสมบูรณ์มีอิสระ และอยู่รวมกันเป็นกลุ่มอย่างหนาแน่นที่หมู่บ้านป่าสักขวาง และหมู่บ้านน้ำป่อขาว ทั้งสองหมู่บ้านใช้เวลาเดินทางไปหากันและกันโดยรถจักรยานยนต์ประมาณ 5 นาที จึงทำให้ความเชื่อที่เกิดขึ้นภายหลังนี้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ผู้ที่ไม่ได้เป็นคริสเตียนตั้งแต่อยู่ที่เมืองหย่า ก็เป็นเปลี่ยนเป็นคริสเตียนหลังจากมาอยู่ที่เชียงรายแต่มีชาวไต้หวันเพียงน้อยมากที่ต่อมาภายหลังโบมีครอบครัวในหมู่บ้านอื่น ซึ่งส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธจึงทำให้ไม่สามารถไปรับสภ์ได้ เพราะในหมู่บ้านไม่มีรับสภ์ ในที่สุดก็ถูกกลืนไป

สถานนมัสการที่ชาวไต้หวันในหมู่บ้านป่าสักขวาง อ.แม่จัน เป็นสมาชิกและไปนมัสการทุกวันอาทิตย์คือ คริสตจักรไทยสมัคร มีสมาชิกทั้งหมด 108 ครอบครัว เป็นไต้หวัน 20 ครอบครัว คริสตจักรนิกายโรมันคาทอลิกในหมู่บ้านน้ำป่อขาว อ.แม่สายมีสมาชิกทั้งหมด 235 คนเป็นชาวไต้หวันประมาณ 210 คน และคริสตจักรถาวรธรรมานในหมู่บ้านหนองบึง อ.เมือง มีสมาชิกทั้งหมด 237 ครอบครัวเป็นชาวไต้หวัน 7 ครอบครัว

ชาวไทหย่าดำเนินชีวิตตามคำสอนในพระคัมภีร์อย่างเคร่งครัด จะไป
 โบสถ์ประจำหมู่บ้านทุกวันอาทิตย์ สังคมของชาวไทหย่าได้ถือเอาโบสถ์เป็นจุดศูนย์
 กลางในการพบปะ เยี่ยมเยียนในระหว่างชาวไทหย่าด้วยกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
 และ เป็นตัวที่ทำให้ชาวไทหย่ามิได้ถูกกลืนไป กล่าวคือยังคงมีความเป็นไทหย่าหลง
 เหลืออยู่จะเห็นได้จากภาษาที่พูดก็ยังใช้ภาษาไทหย่าอยู่ นอกจากนั้นก็กิจกรรมต่าง ๆ ที่
 โบสถ์ได้จัดให้แก่สมาชิกยังมีส่วนทำให้ชาวไทหย่ามีความรักใคร่กลมเกลียวกัน

อิทธิพลของศาสนาคริสต์ที่มีต่อชาวไทหย่าในจังหวัดเชียงราย

ศาสนาคริสต์ได้มีอิทธิพลต่อชาวไทหย่าอย่างมาก นับตั้งแต่ได้อพยพเข้า
 มาอยู่ในจังหวัดเชียงราย ชาวไทหย่าไม่มีความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษ หรือพิธีกรรม
 โดยสิ้นเชิง เพราะคนเหล่านี้ได้เกิดความเชื่อที่ พระเจ้าเป็นผู้นำเขาพ้นจากความ
 ยากจน และการถูกกดขี่ข่มเหง มาอยู่ในที่อุดมสมบูรณ์มีอิสระ และที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ
 การที่สามารถได้มาอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ในผู้ที่มีเชื้อชาติเดียวกันอย่าง เป็นปึกแผ่นไม่
 กระจัดกระจาย ไม่ว่าเหวเพราะมีสิ่งที่ยึดมั่นอันเดียวกัน คือคริสตศาสนานี้เองจึงทำ
 ให้วัฒนธรรมของชาวไทหย่ายังคงเหลืออยู่ เช่นวัฒนธรรมทางภาษาดังที่ได้กล่าวมา
 แล้ว วัฒนธรรมการกิน ชาวไทหย่ายังคงมีนิสัยการกินที่เหมือนก่อน แม้ว่าจะมาอยู่รวม
 กับชาวพื้นบ้าน ทั้งนี้เพราะการอยู่รวมกันเป็นกลุ่มก้อนโดยมีศาสนาเป็นแกนกลางจึงทำ
 ให้สามารถรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ได้ วัฒนธรรมการกินของชาวไทหย่าก็คือ การ
 รับประทานข้าวเหนียว จิ้นตอง (เนื้อตอง) หมูตอง หมาตอง ผักตอง ปลาตอง
 โดยในการรับประทานอาหารทุกครั้งจะต้องใช้ตะเกียบไม่ว่าจะรับประทานข้าวเหนียว
 หรือข้าวจ้าว อย่างไรก็ตามก็มีอาหารอย่างอื่นที่เป็นอาหารพื้นเมืองด้วย นอกจากนั้น

ศาสนายังได้ช่วยให้ชาวโตหย่าได้พัฒนาทั้งทางการศึกษา สังคม อาชีพ และเศรษฐกิจอีกด้วย จะเห็นได้จากทางโบสถ์จะมีทุนการศึกษาต่าง ๆ มากมายสำหรับเด็กที่สนใจศึกษาและเรียนดีเพื่อศึกษาทั้งในระดับ ประถม มัธยมและอุดมศึกษา และจะเป็นทั้งการศึกษาในสายวิชาชีพและสายศาสนศาสตร์ ทุนการศึกษานี้จะมาจากทั้งทางโบสถ์เองเป็นผู้จัดสรรหรือมาจากองค์การศาสนาในต่างประเทศ และจากมิชชันนารีชาวต่างประเทศที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย จึงทำให้บุตรหลานของชาวโตหย่ามีโอกาสได้ศึกษาในระดับสูง ๆ อย่างมาก และนอกจากนั้นโบสถ์ยังพยายามที่จะชี้ให้สมาชิกได้เห็นความสำคัญของการศึกษาอีกด้วย ที่น่าสังเกตก็คือจากการวิจัยพบว่า มีบุตรหลานชาวโตหย่าจำนวนมากที่เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วส่วนใหญ่มักจะทำงานในวงการของสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย เช่นเป็นพยาบาลตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่กับสภาคริสตจักรฯ อันได้แก่ โรงพยาบาลโรเวอร์บรู๊ค จังหวัดเชียงราย โรงพยาบาลแมคคอร์มิค จังหวัดเชียงใหม่ โรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน กรุงเทพฯ เป็นผู้ประกาศพระกิตติคุณอนุสาสตามโบสถ์ต่าง ๆ ครูหรืออาจารย์ ตามโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยที่อยู่ในเครือสภาคริสตจักรฯ เป็นต้น สำหรับทางด้านสังคมนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับชาวบ้านที่มีนับถือศาสนาคริสต์ที่อยู่ในชุมชนเดียวกันนั้น ชาวโตหย่ามีสังคมที่สามัคคีและสัมพันธ์กับสังคมภายนอกหมู่บ้านมากกว่าชาวบ้านทั่วไป ที่นับถือศาสนาพุทธ ทั้งนี้เนื่องมาจากการบริหาร และกิจกรรมต่าง ๆ ที่คริสตจักรได้จัดขึ้นมาสำหรับสมาชิกนั่นเองกล่าวคือ การเผยแพร่ศาสนาคริสต์ในปัจจุบันมิได้มุ่งให้ประชาชนกลับมาเป็นคริสเตียนอย่างเดียวเท่านั้น แต่ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ได้รู้จักการดำเนินชีวิตที่ดี และเข้าถึงพระเจ้า โดยกิจกรรมดังกล่าวเป็นตัวจักรกลที่สำคัญที่ทำให้ผู้ที่เป็นคริสเตียนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีอาชีพที่มั่นคง มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

กิจกรรมต่าง ๆ ที่รับสั่งไว้จัดค่อนข้างจะได้ผลอย่างมากทั้งนี้เนื่องจากว่า จำนวนผู้ที่เป็นคริสเตียนนั้นมีไม่มากนัก การดูแลให้ความช่วยเหลือ และการสื่อสารจึง เป็นไปได้อย่างทั่วถึง ในคริสตจักรหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วยศาสนาจารย์ ศิษยาภิบาล ผู้ปกครอง มัคทายก คณะสตรีคริสเตียน คณะอนุชน และครูรวีศึกษา บุคคลเหล่านี้ถือว่าเป็นผู้นำของคริสตจักร เป็นผู้ที่มีบทบาทในการนำสมาชิกคริสตจักรเข้าถึงพระเจ้าโดย การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้คนเป็นคน และรักพระเจ้า ปฏิบัติตามคำสอนของ พระเจ้าเป็นเป้าหมายที่สำคัญ ในขณะที่เดียวกันผลที่ตามมาในทางอ้อมนั้นมีมากมายนับ ประการ ได้แก่ความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การมีอาชีพที่มั่นคง ความได้เปรียบ ในการประกอบอาชีพเนื่องจากสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทยมีหน่วยงานกระจายไปทั่ว ประเทศ ดังนั้นคริสเตียนทั้งหลายรวมทั้งชาวไต้หวันจึงมีโอกาสนำการเข้าทำงานใน หน่วยงานดังกล่าวมาก

นอกจากศาสนาจารย์และศิษยาภิบาลผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงกับการถ่ายทอดคำ สอนของพระเจ้าแล้ว ยังมีกลุ่มคนอีกหลายฝ่ายซึ่งมีบทบาทที่สำคัญในการทำให้สมาชิก เป็นผู้มีชีวิตที่มีคุณภาพ บุคคลเหล่านั้นเรียกว่า "ผู้ปกครอง" หรือเรียกย่อ ๆ ว่า "ผบ." คือบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกของคริสตจักร โดยจะต้องมีคุณสมบัติคือ เป็นผู้ที่สามารถเป็นผู้นำได้ เป็นผู้ที่มีครอบครัวที่สมบูรณ์ มีความประพฤติดี สามารถ เป็นครอบครัวตัวอย่างให้กับครอบครัวอื่น ๆ ได้ เพราะผบ. จะต้องเป็นผู้ดูแลและ เอาใจใส่สมาชิกของคริสตจักรที่อาจจะประพฤติผิดมีข้อบกพร่อง หรือเยี่ยมเยียนให้กำลังใจ เมื่อสมาชิกมีปัญหา มัคทายกเป็นอีกผู้หนึ่งที่จะออกไปเยี่ยมเยียนคนยากจน หรือผู้ที่เจ็บป่วย นอกเหนือจากการเป็นผู้ดูแลทรัพย์สินของคริสตจักรแล้ว สำหรับอนุชนคือ กลุ่มหนุ่มสาว ที่เป็นคริสเตียนที่จะมาร่วมกันทำกิจกรรม โดยจะเป็นผู้ช่วยเหลืองานของคริสตจักร เช่น

นพณัติการ สอนรวีวารศึกษา (สอนศาสนาให้กับเด็กในวันอาทิตย์) ร้องเพลงพิเศษ จัดดอกไม้ในโบสถ์ ฯลฯ คณะอนุชนเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการศึกษา เข้าค่ายฝึกอบรม ส่งเสริมความสามัคคีกันระหว่างหนุ่มสาวคริสเตียนซึ่งอนุชนนี้มี 3 ระดับ คือระดับคริสตจักรท้องถิ่น ระดับภาค และระดับสภา นอกจากนี้อนุชนทั้ง 3 ระดับที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย ยังมีการรวมตัวเป็นกลุ่ม เรียกว่า สหพันธ์คริสเตียน ซึ่งจะทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อคริสตจักรและชุมชนในชนบท จากบทบาทของอนุชนทั้งหมดนี้ทำให้เยาวชนที่เป็นคริสเตียนมีบทบาทในศาสนา จึงทำให้ส่วนใหญ่มั่นใจในศาสนา และมีความมั่นใจในตนเองสามารถเป็นผู้นำหรือเป็นผู้ใหญ่ที่มีความมั่นคงและอดทนในการประกอบอาชีพการงาน

บุคคลอีกคณะหนึ่งที่มีบทบาทต่อสังคมคริสเตียนคือคณะสตรีคริสเตียน ซึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการ และคณะกรรมการที่เป็นสตรีคริสเตียนในคริสตจักรทำหน้าที่ประสานงานระหว่างสมาชิกคริสตจักรที่ตนเองเป็นสมาชิก และคริสตจักรประจำตำบลทั่วประเทศ มีการจัดและส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ สำหรับสตรีทุกระดับ เพื่อพัฒนาตนเองและครอบครัวให้มีชีวิตที่สมบูรณ์ เช่นการแนะนำเรื่องโภชนาการและคหกรรม การจัดหาวิทยากรมาสอนในเรื่องต่าง ๆ ที่สตรีควรทราบหรือพัฒนางานฝีมือ สุขภาพอนามัย สาธารณสุข

นอกจากบุคคลที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังมีอีกแผนกหนึ่งที่มีบทบาทและสนับสนุนคริสตจักร โดยเฉพาะคริสตจักรท้องถิ่นและเป็นผลให้สมาชิกของคริสตจักรมีความสามัคคีกันมีการดำเนินชีวิตที่สมบูรณ์คือแผนกฆูซีพชนบท แผนกดังกล่าวจะขึ้นตรงต่อสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย นอกจากจะมีหน้าที่เป็นผู้ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่คริสตจักรให้รู้จักปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และฝึกผู้นำชนบทแล้ว ยังเป็น

หน่วยงานที่ส่งเสริมการเกษตรแก่กลุ่มกสิกร ส่งเสริมการพัฒนาแหล่งน้ำ การเลี้ยงสัตว์ การเพิ่มผลผลิต สุขภาพชนบท โภชนาการ ทัศนกรรมต่าง ๆ และอื่น ๆ แล้วแต่ที่จะสอดคล้องกับอาชีพและความต้องการของสมาชิกคริสตจักรแต่ละท้องถิ่น การส่งเสริมจะเป็นทั้งทางตรงโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมเอง จัดหาวิทยากรมาให้ความรู้ และร่วมมือกับคณะสตรี หรือคณะอนุชน

นอกจากแผนกสุขภาพจะ เป็นผู้ให้การส่งเสริมการเกษตร ให้แก่กลุ่มกสิกรที่เป็นคริสเตียนแล้วยังมีหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ที่อยู่ในเครือข่ายของสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย ซึ่งองค์กรหลังนี้ได้ให้ความช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรที่เป็นคริสเตียนเป็นหลัก ทั้งคนพื้นบ้านและชาวต่างชาติ จึงทำให้คนเหล่านี้มีโอกาสได้รับการส่งเสริม และพัฒนาอาชีพมากกว่าเกษตรกรโดยทั่วไป จากการสำรวจพบว่าในขณะนี้ มีองค์กรได้แก่ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพพร้อมกับสำนักงานส่งเสริมโครงการพัฒนาขนาดเล็กลงของสถานทูตแคนาดา ประจำประเทศไทย ได้ให้การสนับสนุนชาวคริสเตียนที่หมู่บ้านป่าขวาง ตำบลแม่คำ อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย ซึ่งงานที่สุดจะนำไปสู่การพัฒนาที่สามารถพึ่งตนเองได้ ความช่วยเหลือดังกล่าวเริ่มตั้งแต่ปีพ.ศ. 2531 มีเงินทุนหมุนเวียน 100,000 บาท ปัจจุบันมีเงินทุนหมุนเวียน 79,633 บาท (การประชุมประเมินผลโครงการครั้งที่ 2/2535)

จะเห็นว่าโครงสร้างการทำงานของศาสนาคริสต์โดยเฉพาะ นิกายโรมันแคธอลิกในประเทศไทย ปัจจุบันเป็นโครงสร้างของงานเผยแผ่ศาสนาคริสต์ที่แตกต่างจากอดีตอย่างมากมีความละเอียดอ่อน เข้าถึงซึ่งการมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างมีความสุข มิได้มุ่งหวังให้คนมาเข้ารับแต่อย่างเดียว แต่ในมุมมองมีนโยบายที่จะให้สมาชิกที่เป็นคริสเตียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นปกติและสมบูรณ์

ด้วยนโยบายและโครงสร้างดังกล่าวทำให้ชาวไต้หวันซึ่ง เดิมนับถือผีบรรพบุรุษ เมื่อมานับถือศาสนาคริสต์ เป็นเวลาถึง 60 กว่าปีแล้ว พอในชีวิตที่ตนเองกำลังเป็นอยู่ จึงยังคงนับถือศาสนาคริสต์อยู่ นอกจากนั้นบรรดาลูกหลานหรือ ชาวไต้หวันรุ่นใหม่ก็ยังคงนับถือศาสนาคริสต์ และถือว่าศาสนาคริสต์คือศาสนาของบรรพบุรุษ จะต้องมีการสืบสานต่อไป

สรุป

โดยภาพรวมแล้วจะเห็นได้ว่าสาเหตุอันหนึ่งที่ชาวไต้หวันอพยพมาสู่ประเทศไทยนั้นก็เนื่องมาจากการที่ได้รับเอาความเชื่อทางศาสนาคริสต์ และยินดีที่จะมาตั้งหลักแหล่งในประเทศไทย โดยที่ไม่สามารถที่จะคาดการณ์ได้ว่าจะประสบกับปัญหาอะไรบ้าง จากการศึกษาทั้งจากเอกสารอ้างอิง จากการสัมภาษณ์และการออกแบบสอบถาม และจากที่ได้มีโอกาสใกล้ชิดกับชาวไต้หวันพบว่าชาวไต้หวัน เป็นกลุ่มที่มีความเชื่อทางศาสนาอย่างจริงจัง มีการปฏิบัติกิจทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอและยึดมั่นในคำสอนโดยถือเอาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในการประกอบอาชีพและในการทำงานร่วมกับคนอื่น มีทัศนคติที่ดีต่อศาสนาคริสต์ ไม่เสียใจที่เปลี่ยนจากการนับถือผีบรรพบุรุษมานับถือศาสนาคริสต์ และย้ายจากถิ่นที่อยู่เดิมมาอยู่ในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวไต้หวันรุ่นลูก รุ่นหลาน ในปัจจุบันคิดและเข้าใจว่าศาสนาคริสต์คือศาสนาดั้งเดิมของคนไต้หวัน ไม่เคยคิดถึงเรื่องผีบรรพบุรุษเลย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่าชนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีการหลาย ๆ อย่าง
ของชาวไทยย่านั้นไม่ได้มีการรวบรวมบันทึกอย่างละเอียดไว้เป็นหลักฐานทั้งในประเทศ
ไทยหรือแม้ในประเทศจีน น่าจะมีผู้ที่สนใจได้ศึกษาเรื่องเหล่านี้ไว้อย่างละเอียดและทำ
บันทึกไว้เป็นหลักฐานในการอ้างอิง ไม่เช่นนั้นแล้ววัฒนธรรมชนบธรรมเนียมและ
พิธีกรรมต่าง ๆ ของชาวไทยย่อก็อาจจะสาบสูญไปได้

PAYAP UNIVERSITY